

**This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.**

**Author(s):** Sirviö, Tomi

**Title:** Kirja-arvostelu: Victor Dixen (suom Taina Helkamo): Pimeyden hovi

**Year:** 2024

**Version:** Published version

**Copyright:** © kirjoittaja 2024

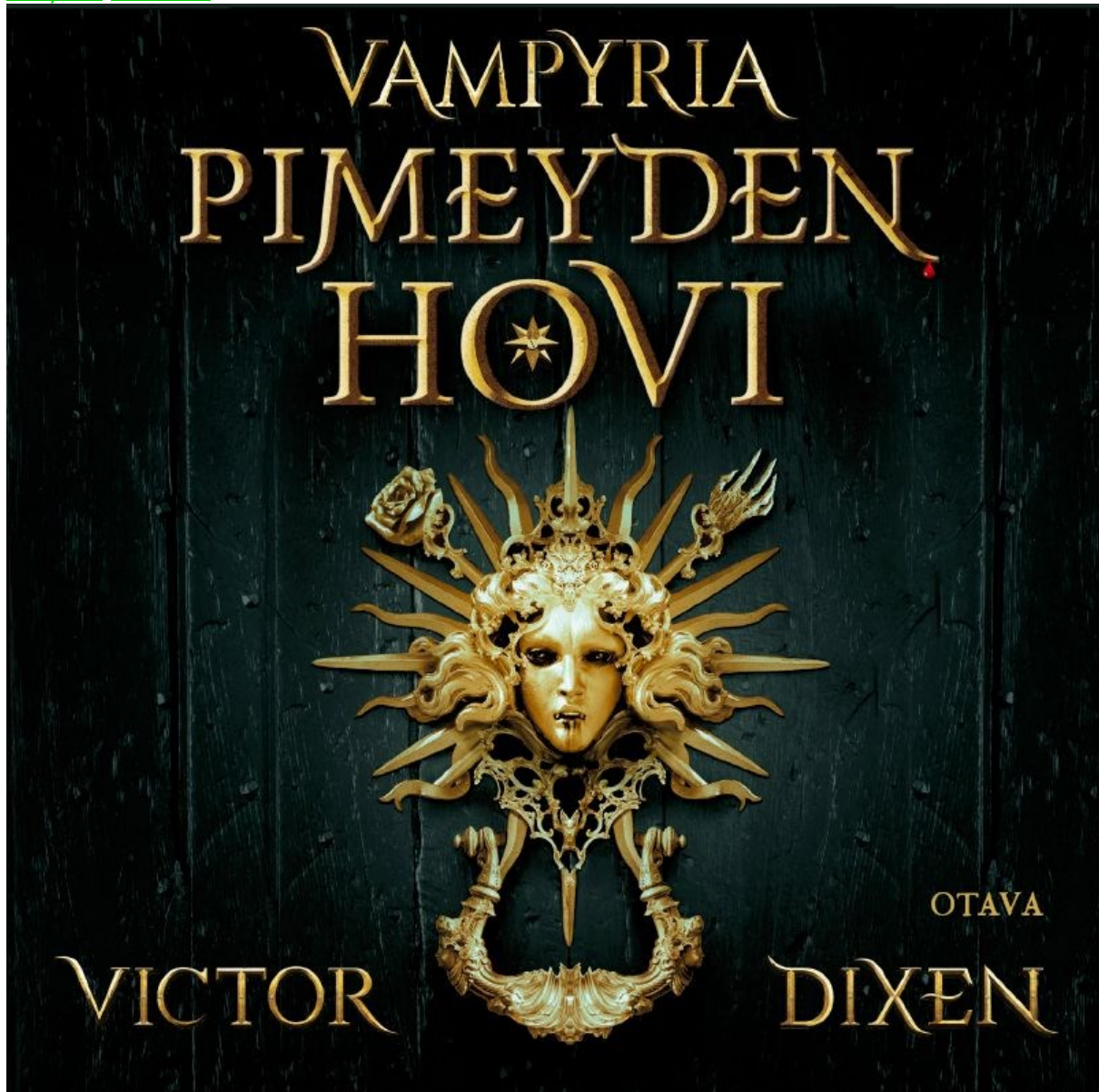
**Rights:** CC BY 4.0

**Rights url:** <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

**Please cite the original version:**

Sirviö, T. (2024). Kirja-arvostelu: Victor Dixen (suom Taina Helkamo): Pimeyden hovi. Maailmankirjat : käännöskirjallisuuden verkkolehti. <https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/victor-dixen-pimeyden-hovi/>

Victor Dixen (suom Taina Helkamo): Pimeyden hovi  
[PM/31 ADMIN](#)



**TOMI SIRVIÖ**

Victor Dixenin *Pimeyden hovin* maailmassa vampyyrit ovat hallinneet orjuuttamaansa ihmiskuntaa 299 vuotta. Aurinkokuningas on tehnyt itsestään vampyyrin rituaalissa ja siitä lähtien historia on ollut jähmettyneenä barokkiaikakauteen. Ilmastokin on kylmentynyt vampyyrien läsnäolon takia. Tapahtumat lähtevät liikkeelle, kun päähenkilö Jeanne saa tietää, että hänen perheensä kuuluu vastarintaliikkeeseen. Muu perhe on tehnyt kellarin laboratoriossa kokeita Pimeyden voimalla, joka virtaa vampyyrien suonissa, voidakseen kumota Vampyrian mahdin. Romaanin alussa Jeanne menettää perheensä, vaihtaa henkilöllisyyttä kuolleen aatelisneidon kanssa ja matkaa

kouluun, joka valmistelee lukuisten kokeiden läpi nuoria kuninkaan suojelijoiksi. Jeannen tavoitteena on päästä kaartiin ja tappaa hallitsija.

Taina Helkamon suomennos on onnistunut. Kun keskustelutaidon kokeessa täytyy vastustajaa pilkata kahdeksantavuusin säkein, on käännöksessä juuri tarvittava tavumäärä. Samoin monet ilmaisut kääntyvät hienosti, kuten onomatopoeettinen ”kuninkaallinen kulaus”.

Teoksen maailma on alkuasetelmiltaan päinvastainen kuin toisen viime vuosien vampyyrisaagan, *The Southern Vampire Mysteriesin*, josta on tehty suosittu tv-sarja *True Blood*. Charlaine Harrisin vampyyrit eivät ole näkyvästi vallassa vaan päinvastoin he ovat juuri nousseet ihmiskunnan tietoisuuteen ja tapaavat juoda keinotekoista verta, joka on vasta keksitty. Dixenin vampyyriyhteiskunnassa puolestaan aatelittomien ihmisten suonista kerätään verta vampyyrien nautittavaksi. Ehkä teoksen päätapahtumapaikaksi on valittu sisäoppilaitos Harry Potterin suursuosion innoittamana. Romaanin opistosta tulee myös etäisesti mieleen Dario Argenton kauhuelokuvan *Suspiria* (1977) tanssikoulu, jossa noidat liikuttelevat marionettejaan kulissien takana.

Dixenin teos on kauhufantasia, sillä yliluonnollisesta ulottuvuudesta ei kauhun tapaan tunkeudu vierasta realistiseen todellisuuteen, vaan hirvittävä ja ihmeellinen maailma, jonka on päähenkilölle ainakin osin tuttu, tuntuu avautuvan loputtomiin: on myös muita vampyyrivalentioita, jotka voivat alkaa pian sotia Vampyrian kanssa ihmiskarjasta. Lisäksi hirviöt eivät ole yksin omaa pelottavia ja niiden kanssa voi kaveerata ja niin edelleen. Teoksen vampyyrit voivat olla ainakin päällisin puolin ihastuttavia. Kerronnassa on koko ajan läsnä pieni mahdollisuus että Jeanne ihastuu vampyyriin tai kuolevaiseen. Varsinaisesti teos ei kuitenkaan ole paranormaali romanssi. Kosto on päähenkilölle niin vahva tavoite, että rakkaustarina ei ainakaan tässä sarjan ensimmäisessä osassa aivan aktivoitu, sillä Jeanne pyrkii kohti tehtävänsä suorittamista keinoja kaihtamatta ja kepulikonstein. Tosin esimerkiksi *Twilight* -elokuva- tai kirjasarjan fanit voivat Dixeninkin teosta lukea ihmissuhteet edellä.

Kaikki vampyyrit eivät ole hyvännäköisiä nuorukaisia, esimerkiksi muuttumaton kuningas on niin pelottava, että kun hän ottaa naamionsa pois, ihmiset kuolevat pelkästä kauhusta. Strigat ovat vampyyrejä, jotka ovat muuttuneet hulluiksi mutanteiksi karanneiden Pimeyden voimien vaikutuksesta. On myös muita pelottavia yliluonnollisia olentoja, kuten ruumiita syövät ghoulit eli ghulit. Vampyyreitä kuvataan oivaltavasti ottamalla vertailukohteeksi kuolleiden ihmisten osista koottu olento:

”Orfeo ei ole hyytävän viehättävä samalla tavoin kuin vampyyrit, jotka ovat kuin marmorista veistettyjä, mutta juuri epätäydellisyydessään se on elävämpi kuin vampyyrit tulevat koskaan olemaan” (s. 414).

Vampyyrian valtakunta rakentuu verenimijöihin liittyvästä kuvastosta. Teoksessa tietysti kerrataan vampyyri-motiiviin kuuluvia ominaisuuksia, mutta ne esitetään raikkaasti. Vampyyrien peilikuvattomuus näytetään niin, että pelkät röyhelöt näkyvät peilissä. Tämä synnyttää kohtauksia, jotka muistuttavat Roman Polanskin ohjaaman kauhukomedian *Fearless Vampire Killers* (1967) tanssiaisista, mutta eivät liikaa, sillä elokuvassa peili ei heijasta edes verenimijöiden vaatteita.

Dixen tuo myös uusia yksityiskohtia vampyyrin mytologiaan: vampyyrirusut, vampyyritanssi, vampyyriviulut, vampyyritammat, vastarintaliikkeen tekemä vampyyri, joka muistuttaakin enemmän Frankensteinin hirviötä kuin vampyyriä. Veriappelsiini, jonka nimi on meidän maailmassamme pelkkä kielikuva, kirjaimellistuu nautinnollisesti. Vampyyrikalpa tuo mieleeni Michael Moorcockin Elric-hahmon sieluja syövän miekan.

Koko dystooppinen yhteiskunta pyörii veren ympärillä. Miltei kaikki haluavat olla vampyyreitä. Vitsit ja uusiksi kirjoitetut eläinsadut liittyvät vampirismiin. Verellä voi maksaa yösjan luostarissa. Kristinuskoa ei enää ole, krusifiksit on korvattu lepakkokoruilla. Yhteiskunnassa on omat tiukat sääntönsä, joita vampyyrien tiedekunta laatii. Esimerkiksi vampyyreitä saa olla vain tietty määrä, eikä aatelittomasta voi tulla vampyyriä. Ihmisten homoseksuaaliset suhteet on kielletty, koska tiedekunta haluaa, että ihmiset lisääntyvät, jotta on enemmän ja enemmän verta juotavaksi.

Lienee selvää, että vampyyri edustaa romaanissa aateliston pelkoa, joka on ollut kauhufiktiossa läsnä aina Bram Stokerin *Draculasta* lähtien. Miltei yhtä usein vampyyri esitetään kapinallisuuden kuvana, kuten Joel Schumacherin ohjaamassa kauhukomediassa *The Lost Boys* (1987) tai kuten *Buffy the vampire slayer* -tv sarjassa, jossa esiintyy Billy Idolmainen vampyyripoika Spike. Tarina ei vielä *Pimeyden Hovissa* varsinaisesti lopu – onhan vähintään trilogiaksi sarjoittuva fantasia nykyisin muotia – joten ehkä myöhemmin kapinallinenkin vampyyri ilmestyy Vampyyriaan, toisaalta jo tässä osassa esiintyvä 19-vuotiaana vampyyriksi muuttunut Alexander voi osoittautua tällaiseksi.

Vampyyrit selitetään tieteellisentapaisesti: Humoraaliopin mukaan kaikki ihmisen elimistössä liittyä neljän nesteen, veren, liman sekä mustan ja keltaisen sapen, tasapainoon. Romaanissa esitetään, että on viideskin neste, tenebriini, joksi Pimeys

tiivistyy vampyyrien suonissa. Teos lähenee tällä selityksellä tieteisfiktiota, kuten myös siinä, että lopussa esiintyy näky, joka on kuin lukijan omasta todellisuudesta vuodelta 2014 ja joka näin ollen lausuu julki miltä teoksen maailma olisi näyttänyt jos Kuningas ei olisi tehnyt ajan jähmettävää rituaalia. Romaani yrittää ehkä näin ollen vaikuttaa kognitiivisesti lukijaan. Se voi saada hänet ymmärtämään, että olemme jonkin samantapaisen suuren mullistuksen edessä, voidaanhan esimerkiksi gotiikantutkija Fred Bottingin mukaan vampyyriä pitää teknologian vertauskuvana, koneihmisen esi-isänä, koska se lisääntyy keinotekoisesti. Ehkä koneet vievät ihmiskunnan samantapaiseen pysähtyneeseen, orjuuttavaan tilaan kuin vampyyrit ovat sen vieneet *Pimeyden hovin* maailmassa sen sijaan että nousisimme kohti tähtiä.

Teoksen tapahtumat kerrotaan tehokkaasti preesensissä, millä voi olla myös yhteytensä siihen, että kehitys on pysähtynyt: kun eletään koko ajan nykyhetkessä, menneisyyttä ei ole olemassa, vaan kaikki tapahtuu tässä ja nyt. Tosin muitakin aikamuotoja esiintyy kerronnassa, mutta harvoin. Välillä hetkessä eläminen latistuu, sillä on kuin koko ajan pedattaisiin jotain, joka ei tapahdukaan, mutta cliffhangerit lukujen lopussa onnistuvat koukuttamaan. Toistuvat kokeet puuduttavat, ja jonkin niistä olisi voinut jättää pois ja siirtää kyseisen luvun tarinaa kuljettavan aineksen toisaalle. Esimerkiksi jahtikoe tuntuu turhalta, koska siinä ei ole oikeastaan mitään varsinaisesti vampyyreihin liittyvää. Kappalejako on yhden lauseen mittainen, kun jotain dramaattista tapahtuu, ja silloin teos muistuttaa säeromaania. Usein kerronta on päinvastoin löysää, kun jännitettä yritetään pitää yllä kertaamalla tapahtumia. Teos on selvästi viihderomaani, sillä kerronta sekä näyttää että selittää usein saman asian:

”Arvaan, että minua kopeloivat kädet ovat löytäneet selkääni kätkeytyt aseet.

’Mikäs tämä on’, hän jylisee ja vetää puupistimeni esiin kankaan sisältä. ’Kirottua! Jos selviää, että olen antanut tuoda tämän palatsin sisään, niin piru minut perii!’ (s. 155.)

Barokin veistotaide oli dynaamista, patsaat kuvasivat antiikista tuttuja jumalia jähmettyneitä johonkin dramaattiseen tilanteeseen renessanssin tyyneyden vastakohtana. Ehkä barokki on hyvä valinta romaanin pysähtyneeksi mutta samaan aikaan aktiiviseksi aikakaudeksi. Myös preesens sopii hyvin ilmentämään barokkia, koska kerronta on koko ajan kuin jähmettynyt dramaattiseen dynamiikkaan. Vampyyri on tällaisen yhtä aikaa sekä aktiivisen että jähmettyneen aikakauden tiivistymä. Dixen on valinnut hyvin konseptinsa osaset.

Barokki tunnetaan myös rihmastomaisesta maalaustaiteestaan. Barokkitaiteen tuottama, suorastaan huimaava ja kuolevaiselle pienuuden tunteen aiheuttava kokemus

on teoksessa usein läsnä, kun päähenkilö tarkastelee jotain taideteosta tai kun hän yrittää päästä lukemattomien salien läpi kaksintaisteluun. Barokkitaiteen kuvaaminen herättää usein Dixenin romaanissa kauhua: naisia esittävien patsaiden sisällä saattaa olla oikeita ihmisiä – ehkä kummituksia. Lucius Shepardin niin ikään barokkia ja vampyyreitä yhdistävän romaanin *Kultainen* (1993) koukeroiseen ja yksityiskohtaiseen kuvaukseen ei Dixen kuitenkaan yllä, ehkä lukijan onneksi.

Victor Dixen: *Pimeyden hovi* (Vampyria – La Cour des ténèbres). Suom. Taina Helkamo. Otava 2023. 459s

Tomi Sirviö on runoilija ja kirjoittamisen väitöstutkija.